

*Tuinpark
Nieuwe
Levenskracht*

Groen Beheerplan

JANUARI 2022

Carolina MacGillavrylaan 3500
1098 XL AMSTERDAM

bestuur@tuinparknlk.nl
www.Tuinparknieuwelevenskracht.nl

Inhoud

I. Inleiding	3
---------------------------	----------

Beleidskader groen

Missieverklaring	3
Uitgangspunten en context	4
Wat is de Hoofdgroenstructuur	4
Beleidskader gemeente Amsterdam Hoofdgroenstructuur	5
De plaats van Nieuwe Levenskracht in de Hoofdgroenstructuur	7
Het Ecologische Netwerk, de scheggen en NLK	8
Natuurlijke waarde van het tuinpark	11
II. Visie en ambities	13
1 - Doelmatig beheer algemeen groen.....	13
2 - Waarborgen natuurlijke meerwaarde	13
3 - Versterking natuurlijke waarde in de ecologische structuur	13
4 - Ruimte voor verschillen in esthetische beleving.....	14
5 - Betere zichtbaarheid en kenbaarheid voor de buitenwereld.....	14
6 - Samenwerken aan één plan	15
Wat is natuurlijk tuinieren?.....	15

Beheerplan groen

III. Organisatie	16
Groencommissie.....	16
Algemeen groen en beheereenheden.....	16
IV. Algemene uitgangspunten van beheer	17
Maaibeheer.....	17
Beheer paden en bestratingen.....	20
Bodembeheer	20
Water- en oeverbeheer.....	20
Plantenbeheer.....	22
Bestrijdingsmiddelen, meststoffen, potaarde en tuingrond	24
Groenafvalverwerking	24
Natuurelementen t.b.v. fauna	24
V. Beheereenheden groen	25
Siertuin.....	25
Speelweide.....	25

Parkeerplaats.....	26
Oud Hollandse boomgaard.....	26
Paddenpoel.....	26
Ecolint.....	27
Slangenmuur en Kruidentuin.....	27
VI. Bijlagen	28

Inleiding

Dit beheerplan is naast een leidraad voor het onderhoud van het algemeen groen van tuinpark Nieuwe Levenskracht, een inventarisatie en opsomming van middelen en kennis die nodig zijn voor een goed langetermijnbeheer van het park. Dit om te zorgen dat de werkzaamheden voor het behoud en de continuïteit van het tuinpark, kunnen worden uitgevoerd. Met dit beheerplan wordt gehoopt te bereiken dat de kennis en visie die nodig zijn voor het langetermijnbeheer worden vergroot en vastgelegd. Alleen zo worden de functies van het tuinpark blijvend behouden en de kwaliteit van het park verder ontwikkeld. Diverse informatie is te vinden op onze website: <https://www.tuinparknieuwelevenskracht.nl/>

Vrijwel de meeste beheer werkzaamheden worden grotendeels door de leden zelf uitgevoerd als ‘algemeen werk’ op min of meer vrijwillige basis. De ‘vrijwillige’ werkbeurten vormen een tegenprestatie voor het lidmaatschap van de vereniging en het bezit van een volkstuin. Dit beheerplan gaat vooral over het onderhoud van het algemeen groen. Maar ook op minimale eisen voor het groenbeheer van de privétuinen van de leden van het tuinpark.

Het opstellen van een beheerplan is niet een statisch maar een dynamisch proces. Door het beheer en onderhoud in een jaarplanning inzichtelijk te maken, kan het werk vooraf duidelijk worden gemaakt en besproken. Leden wordt zo de mogelijkheid geboden om mee te denken. Medeverantwoordelijkheid en mede-eigenaarschap van de tuinders is de beste basis voor een goed beheer en onderhoud. Daarnaast kunnen door een beheerplan de werkzaamheden efficiënter worden georganiseerd.

Bij het opstellen van dit beheerplan is uitgegaan van zgn. beheereenheden. Deze beheereenheden zijn momenteel al min of meer duidelijk herkenbaar aanwezig. Voorbeelden van beheereenheden zijn: de siertuin, het Ecolint, de paddenpoel e.d. Per beheereenheid wordt een visie of kenschets omschreven als leidraad voor nu of in de toekomst. Het is aan het bestuur om te besluiten tot de uitvoering van een project om deze visie verder vorm te geven. Bij de uitvoer van projecten dient de maximale betrokkenheid van de leden te worden nagestreefd om een zo groot mogelijk draagvlak te verkrijgen.

Beleidskader groen

Missieverklaring

Tuinpark Nieuwe Levenskracht is een groen paradijsje in de stad met grote waarde. Waarde voor flora en fauna, voor intern (eigenaar van een tuin) en extern gebruik (bezoekers). Het park wil voor ieder een bron van tuinplezier en levensvreugd zijn. Op ten minste vier vlakken willen wij ook een essentiële bijdrage aan de stedelijke leefomgeving leveren. Het park wil een plek zijn voor en ruimte bieden aan:

1. natuurontwikkeling in de stad;
2. recreatief medegebruik;

3. sociale ontmoeting;
4. natuurervaring en –educatie door bijvoorbeeld te kunnen: horen, zien, plukken, ruiken enz.

We willen zoals de AVVN het noemt, een modern tuinpark zijn dat een ‘groene motor’ is in onze stedelijke samenleving.

Uitgangspunten en context

- Het plan moet bijdragen aan het bestaansrecht van het tuinpark, bijvoorbeeld publiekelijke toegankelijkheid.
- De positie van het tuinpark in de Ecologische Structuur wordt verder versterkt.
- Het behouden van de 4^e stip (maximaal haalbare), het nationale keurmerk natuurlijk tuinieren van de AVVN. Dit is echter het minimale dat nagestreefd wordt. Het tuinpark ambieert om bij elke keuring beter voor de dag te komen.

Wat is de Hoofdgroenstructuur

De Hoofdgroenstructuur en Ecologische Structuur zijn de belangrijkste beleidsinstrumenten van de gemeente Amsterdam die relevant zijn voor volkstuinparken in Amsterdam en tuinpark NLK in het bijzonder.

De Hoofdgroenstructuur bestaat uit groen dat:

- Een wijkoverstijgende functie heeft.
- Van grote waarde is voor mens en dier.
- Een cruciale verbindende of structurerende functie heeft.
- Op een andere wijze bijzonder of zeldzaam is.

De Ecologische Structuur staat ook wel bekend onder de naam Ecologisch Netwerk. Het Ecologisch Netwerk is door de gemeente als extra beleidsinstrument ontwikkeld ter aanvulling op en versterking van de Provinciale Ecologische Structuur. De laatste is weer onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland. Momenteel is het gangbaar om deze twee begrippen aan te duiden als Provinciaal Natuurnetwerk en Nationaal Natuurnetwerk. De Ecologische Structuur heeft als doel de vitaliteit van de flora en fauna te ondersteunen door een netwerk van verbindingen tussen groengebieden waardoor migratie en uitwisseling van soorten vergemakkelijkt wordt.

Amsterdam gaat rigoureuus vergroenen. Daarom wordt de Hoofdgroenstructuur en de Ecologische Structuur versterkt door:

- deze uit te breiden;
- een aaneengesloten netwerk van verbindingen te maken en knelpunten hierin weg te nemen;
- de beschermingsstatus nog steviger te waarborgen;
- scherper te zijn op behoud van diversiteit aan groen en de uiteenlopende waarden ervan;
- kwetsbare natuurgebieden in de stad aan te wijzen en te beschermen;
- er voor te zorgen dat de Hoofdgroenstructuur kan doorgroeien als de stad groeit.

In 2022 zal de gemeenteraad beslissen over het voornemen om de Hoofdgroenstructuur en Ecologische Structuur te integreren in één beleidsinstrument onder de noemer ‘Hoofdgroenstructuur’. De Hoofdgroenstructuur omvat dus dan wat voorheen twee verschillende instrumenten met verschillende regelingen waren.

Beleidskader gemeente Amsterdam Hoofdgroenstructuur

Gemeente Amsterdam heeft in de Omgevingsvisie 2050 de groei van de stad gecombineerd met de keuze om 'rigoureuus te vergroenen'. In het concept beleidskader Hoofdgroenstructuur van eind 2021 is het volgende opgenomen over tuinparken in Amsterdam:

Kenschets

Tuinparken zijn bedoeld voor dag- of verblijfsrecreatie, met onderhoud van sier- en groentetuinen als dagelijkse bezigheid. Ze zijn door hun gevarieerde inrichting en aandachtig beheer waardevolle groene plekken in de stad. We streven ernaar meer Amsterdammers te kunnen laten genieten van de schoonheid en natuurwaarde. De nadruk blijft liggen op een kleinschalige, tuinachtige inrichting, met voornamelijk privaat beheer. Voor de belevingskwaliteit zijn belangrijk: een gevoel van afstand tot de stad, de verzorgdheid en aantrekkelijkheid van en de sociale samenhang binnen het park. Binnen tuinparken bestaat er onderscheid tussen volkstuinparken (onderverdeeld in verblijfstuinparken, dagtuinparken en nutstuinparken) en schoolwerktuinen. De bezoekersdruk varieert van laag (schoolwerktuinen) tot gemiddeld.

Waardenontwikkeling

Initiatieven en herinrichtingsvoorstellen van tuinparken zijn inpasbaar als deze niet ten koste gaan van onderstaande prioritaire en overige waarden en bijdragen aan de versterking van één of meer van deze prioritaire waarden.

* Maatregelen gericht op bescherming en toename van de soortenrijkdom zijn positief voor de natuurwaarde. Diverse beplanting trekt met name veel insecten en vogels, wat de bestuiving en verspreiding van zaden bevordert, en daarmee in belangrijke mate bijdraagt aan de biodiversiteit in de stad. Met een toenemende variatie in soorten tuinen ontstaan meer verschillende habitats, wat kan bijdragen aan een verrijking van de soortenrijkdom. Groene erfafscheidingen in de vorm van takkenrillen en natuurvriendelijke oevers (in plaats van schuttingen, hekken en harde beschoeiingen) dragen hier eveneens toe bij. Tuinparken hebben in ieder geval een groene omlijsting en zijn waar mogelijk via groene verbindingen verbonden met de omgeving. Om de beleving en zichtbaarheid van tuinparken te vergroten richting omgeving zijn er doorkijkmogelijkheden in de vorm van afwisseling met lage begroeiing. Bij voldoende maat is er in deze groene omzoming de mogelijkheid tot een struinroute (onverhard) of kleinschalige recreatieve en educatieve initiatieven die bijdragen aan de beleving en educatieve waarde van stadsnatuur. Waterpartijen hebben waar mogelijk natuurlijke oevers (geleidelijk talud). Tuinparken zijn bij voorkeur na sluitingstijd onverlicht. Natuurvriendelijke vormen van verlichting zijn mogelijk op tuinparken met doorgaande wandel- en/of fietsroutes.

* Tuinparken vertegenwoordigen een hoge sociale waarde. Initiatieven die gericht zijn op een toename van het aantal en de diversiteit van bezoekers en gebruikers uit de buurt en/of stad worden aangemoedigd. Activiteiten zijn gericht op stimulering van ontmoeting, interactie, betrokkenheid en maatschappelijk (mede)gebruik. De Tuinparken zijn openbaar toegankelijk met uitnodigende entrees en een op het stedelijk netwerk aangesloten recreatief padenstelsel. Ze kennen zo ruim mogelijke openingstijden, zowel in het jaar als gedurende de dag. Het verhogen van de toegankelijkheid is met name urgent bij de centraal gelegen tuinparken met een sterke toename van het aantal inwoners in de nabije omgeving. De sociale waarde neemt toe als er meer ruimte komt voor diverse tuinen gericht op collectiever gebruik door maatschappelijke partijen en buurtbewoners (deeltuinen, kleine tuinen, pluktuinen, maatschappelijke tuinen).

* Welkom is een toename van het aantal recreatieve functies, eveneens gericht op meer en divers publiek. Specifiek passen daarbinnen het stimuleren van culturele uitingen. De ontsluiting is maximaal. De (nieuw te ontwikkelen) entreegebieden zijn schakels in een goed met de aanliggende buurt verbonden en doorlopend recreatief padenstelsel door de tuinparken. Initiatieven om entrees te vergroten en aantrekkelijker te maken en er passende publieksfuncties aan toe te voegen worden aangemoedigd. Recreatieve fietsers zijn overdag welkom, waar dat kan. Als het volkstuinpark een collectieve rand heeft, dan kan deze meer openbaar worden voor wandelaars of voor sporten/bewegen, mits dit niet ten koste gaat van de natuurwaarde. Door zonering kan een tuinpark sturen op meer levendige gemeenschappelijke delen, naast behoud van rustige delen met beperkte bezoekersaantallen.

* Als het stadsnatuur-label op een locatie ligt, dan geldt natuur als prioritaire waarde boven de hier genoemde waarden. Initiatieven mogen deze primaire waarde niet aantasten.

Overige waarden

* Tuinparken spelen een belangrijke rol in de teelt van gezond voedsel, bewust eten en (natuur) educatie. Tuinparken zijn een plek waar zoveel mogelijk mensen in aanraking kunnen komen met het thema voedsel, en ook de mogelijkheid krijgen om er aan deel te nemen en van te leren. Hierbij past bijvoorbeeld de aanleg van openbare pluktuinen en deeltuinen. Bovendien is het een gezonde hobby voor lichaam en geest.

* Tuinparken kennen een lange traditie in de stad. Inzet is het behouden en versterken van de samenhang, zichtbaarheid en leesbaar maken van cultuurhistorische waarden en karakter ervan. Grote bomen krijgen de kans om oud te worden.

Mate van bebouwing en verharding

* Beide zijn slechts in beperkte mate mogelijk en blijven ondergeschikt aan de groenfunctie. De positionering, de verschijningsvorm en de mate van bebouwing en verharding is afhankelijk van de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het tuinpark en/of waterpartij. Bebouwing en verharding zijn zorgvuldig landschappelijk, natuurvriendelijk en duurzaam ingepast en bij voorkeur geclusterd rond entrees en/of een centrale zone. Eventuele nieuwe bebouwing, verharding of routing kan alleen als het uit functionaliteit is vereist, tenminste één van de prioritaire waarden versterkt en niet ten koste gaat van de overige prioritaire waarden. Geen extra parkeervoorzieningen in het tuinpark, oplossingen voor parkeren ten behoeve van voorzieningen moeten buiten het tuinpark worden gevonden.

* Eventuele extra verharding, bebouwing of functie-toevoeging dient gemotiveerd te worden vanuit een ruimtelijk-sociale totaalvisie op het tuinpark. Op deze wijze wordt de primaire functie en groenwaarde van deze Hoofdgroenstructurelementen versterkt c.q. bewaakt. Voorkomen moet worden dat tuinparken een overmaat aan voorzieningen c.q. verharding krijgen. Toevoeging van (half)verharde routes over tuinparken ter verbetering van de openbare toegankelijkheid worden beschouwd als wenselijk onderdeel van een dergelijke visie. Mountainbikeroutes en gemotoriseerde routes zijn binnen dit groentype niet inpasbaar.

Inpasbare voorzieningen

Als het initiatief/de planvorming niet ten koste gaat van de prioritaire en overige waarden en bijdraagt aan tenminste één van de prioritaire waarden, dan zijn inpasbaar:

* Kleinschalige voorzieningen voor tuinverenigingen en voorzieningen die het maatschappelijk en/of recreatief medegebruik stimuleren, mits geclusterd in de collectieve zones van het park en in de entrees. Het tuinpark moet mede een publieksfunctie vervullen, bijvoorbeeld door middel van een voorlichtingscentrum of kleine markt in de (nieuw te ontwikkelen) entreezone.

* Wandelen en fietsen, tuinieren/stadslandbouw, sporten en spelen, natuur- en voedsel educatie, eventueel aangevuld met voorzieningen gericht op jeugd (natuureducatie, schoolwerktuinen, buitenschoolse opvang), ontmoeting, zorg, gezondheid (zoals revalidatie), dagbesteding, uitingen van kunst en cultuur (in groen of water) en inclusie (bijvoorbeeld tuinieren met statushouders).

* Ondergeschikte horeca, mits gekoppeld aan de bestaande faciliteiten van de tuinorganisaties.

* Overnachten in de tuinhuisjes is mogelijk op 'verblijfstuinparken' tijdens het tuinierseizoen.

* Voorzieningen dienen het openbare karakter te ondersteunen en een brede gebruikersgroep te bedienen.

Beheerwijze

* Het beheer van tuinparken/schoolwerktuinen (groen en water) ondersteunt de waarden en het gewenste gebruik. Binnen de randvoorwaarden van het recreatieve gebruik moet het beheer erop gericht zijn dat het tuinpark zoveel mogelijk verschillende soorten planten en dieren herbergt en instandhouding is daarvan het uitgangspunt.

* Het beheer is intensief van karakter. De meer natuurlijke delen worden extensief beheerd.

* Het gebied wordt duurzaam en ecologisch beheerd volgens een beheerplan voor het tuinpark.

* Bij aanleg of aanpassing van groene omzoming en keuze voor beplanting wordt aangesloten op het algemene doel van een openbaar karakter (doorkijk mogelijkheden, uitnodigende entrees, en waar de omzoming breed genoeg is een struinroute) met behoud van de natuurwaarde.

* Waterpartijen hebben op daarvoor aangewezen plekken natuurlijke oevers (geleidelijk talud), naast de meer op recreatie gerichte oevers.

* Het beheer wordt uitgevoerd door tuinorganisaties en tuinders. Zij worden aangemoedigd om natuurvriendelijk te tuinieren en beheren volgens het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren. De methodiek van het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (AVVN) rondom natuurvriendelijk tuinieren vormt een belangrijke leidraad voor tuinders.

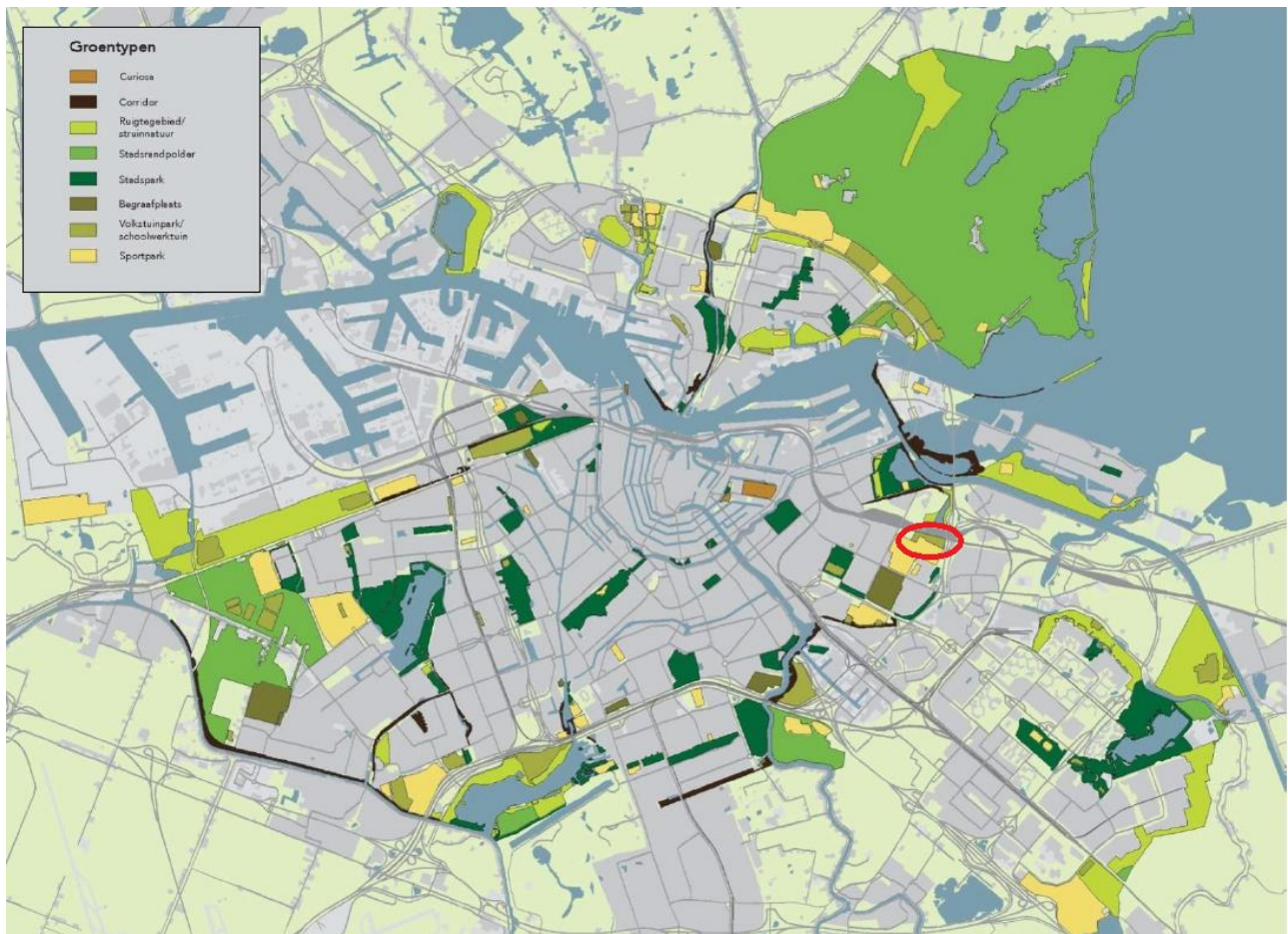
Dit hoofdstuk is overgenomen uit: concept beleidskader Hoofdgroenstructuur – inspraakversie.

<https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/inspraak-hoofdgroenstructuur/>

Bovengenoemde tekst is opgenomen in dit beheerplan Groen om rekening te houden met de denkrichting over beleid aangaande tuinparken vanuit de gemeentelijke groenafdeling. De nieuwe gemeenteraad moet hierover nog besluiten. Momenteel zijn de gemeente en het bestuur van de Bond van Volkstuinders in gesprek over wat inpasbare voorzieningen kunnen zijn. Bijvoorbeeld wat betreft het recreatieve gedeelte zijn er tot op heden tegenstrijdige verlangens en bepalingen over. Buiten het beleid ten aanzien van de inrichting en beheer van groen wordt hierover geen uitspraak gedaan.

De plaats van Nieuwe Levenskracht in de Hoofdgroenstructuur

Het tuinpark NLK is onderdeel van de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam. Met de Hoofdgroenstructuur wordt hier bedoeld de Hoofdgroenstructuur zoals zij voor 2022 was gedefinieerd, dus zonder een uitgewerkt netwerk van ecologische verbindingzones. In het structuurplan 'De open stad' van de gemeente Amsterdam (1996) is voor het eerst formeel een Hoofdgroenstructuur van de stad benoemd. Volkstuinparken waren aanvankelijk niet in de Hoofdgroenstructuur opgenomen. Pas in een later stadium zijn volkstuinparken en dus NLK er onderdeel van geworden. In een nog later stadium is ook het Sportpark Voorland-Middenmeer, gelegen ten westen van NLK, aan de Hoofdgroenstructuur toegevoegd.

De gemeenteraad stelde in 2011 de Structuurvisie Amsterdam 2040 vast. Hierbinnen werd nogmaals de belangrijke rol bevestigd van de Hoofdgroenstructuur in de huidige en toekomstige ruimtelijke ordening van de stad. In 2012 is de Structuurvisie Amsterdam 2040 uitgewerkt in een Ecologische Visie. Op basis hiervan is er voor de Hoofdgroenstructuur per groentype (begraafplaats, sportpark, volkstuinpark e.d.) een toetsingskader geformuleerd: wat is de bedoeling en waar dien je je aan te houden. Dit kader is richtinggevend voor de inrichting, het vereiste beheer en toegestane gebruik van het groengebied. De TAC is door de gemeente (Technische Advies Commissie) ingesteld om eventueel te toetsen of inrichting, gebruik, beheer, e.d. en beoogde veranderingen hierin in overeenstemming zijn met wat het toetsingskader aangeeft. De commissie brengt advies uit aan de gemeente of iets toegestaan of wenselijk is.

Het Ecologische Netwerk, de scheggen en NLK

Het Ecologische Netwerk, wat nu heet de 'Ecologische Structuur', verbindt de verschillende groengebieden die opgenomen zijn in de Hoofdgroenstructuur. Lag in het ruimtelijk beleid voorheen vooral de nadruk op de recreatieve waarde van stedelijke groengebieden, met het Ecologische Netwerk wordt nu de natuurlijke waarde van stedelijke groengebieden meer op de voorgrond gesteld.

Het moet de natuurlijke vitaliteit van deze gebieden ondersteunen. Het verbindt ook de gebieden van de Hoofdgroenstructuur met de grotere, vaak unieke, groengebieden die Amsterdam omringen. Groengebieden die zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen zijn gelegen (dit noemt men de stedelijke groenstructuur). De aanwezigheid van groene 'scheggen' (wiggen) is hierbij vooral belangrijk. Met name via deze scheggen staat het Ecologisch Netwerk met de PES (Provinciale Ecologische Structuur) en de nationale EHS (Ecologische Hoofdstructuur) in verbinding. Momenteel is het gangbaar om deze twee begrippen aan te duiden als Provinciaal Natuurnetwerk en Nationaal Natuurnetwerk. Het Ecologisch Netwerk (ofwel de 'Ecologische Structuur') van Amsterdam ondersteunt niet alleen de vitaliteit van de flora en fauna van de groengebieden die behoren tot de Hoofdgroenstructuur maar ook van de omliggende groengebieden. Het netwerk beoogt Amsterdam ook 'transpanter' te maken waardoor de migratie van soorten tussen omliggende groengebieden minder door de stedelijke bebouwing wordt geblokkeerd.

Het scheggenmodel is in belangrijke mate richtinggevend geweest bij de ruimtelijke vormgeving van Amsterdam. Groen moet binnen fietsafstand vlot bereikbaar zijn. Hoewel door stedelijk uitbreiding, infrastructuur, enz. de omvang van de scheggen en vitaliteit ervan onder druk zijn komen te staan, is het scheggenmodel nog steeds in belangrijke mate richtinggevend in het ruimtelijk beleid van de gemeente.

NLK grenst voor een aanzienlijk deel aan het Ecologisch Netwerk. Daarnaast loopt een verbindingszone van het Ecologische Netwerk door het tuinpark: het Ecolint. Bovendien ligt NLK in de noordpunt van de Diemerscheg. Althans wat hier nog van resteert. De noordpunt van de scheg is door allerlei ‘stedelijke dynamiek’ fors onder druk komen te staan en in omvang afgenomen. Toch is het park nog steeds gelegen in de buurt van groengebieden met een aanzienlijke natuurwaarde. Ten voordele van het park werkt bijvoorbeeld dat het bijna op een steenworp afstand van de IJmeerscheg ligt met het spoorwegemplacement als obstakel. Hier naartoe is voor de flora en fauna een doorgaande verbinding aanwezig middels een duiker in het verlengde van de Boerenwetering in het Ecolint.

Gegeven de specifieke plek van Nieuwe Levenskracht in het Ecologische Netwerk en de nabijheid van de Diemer- en IJmeerscheg, bezit het park in potentie een belangrijke schakelfunctie binnen het Ecologische Netwerk. Het spoorwegemplacement is een belangrijke hindernis voor flora en fauna, maar het is geen absolute blokkade. Zo loopt er

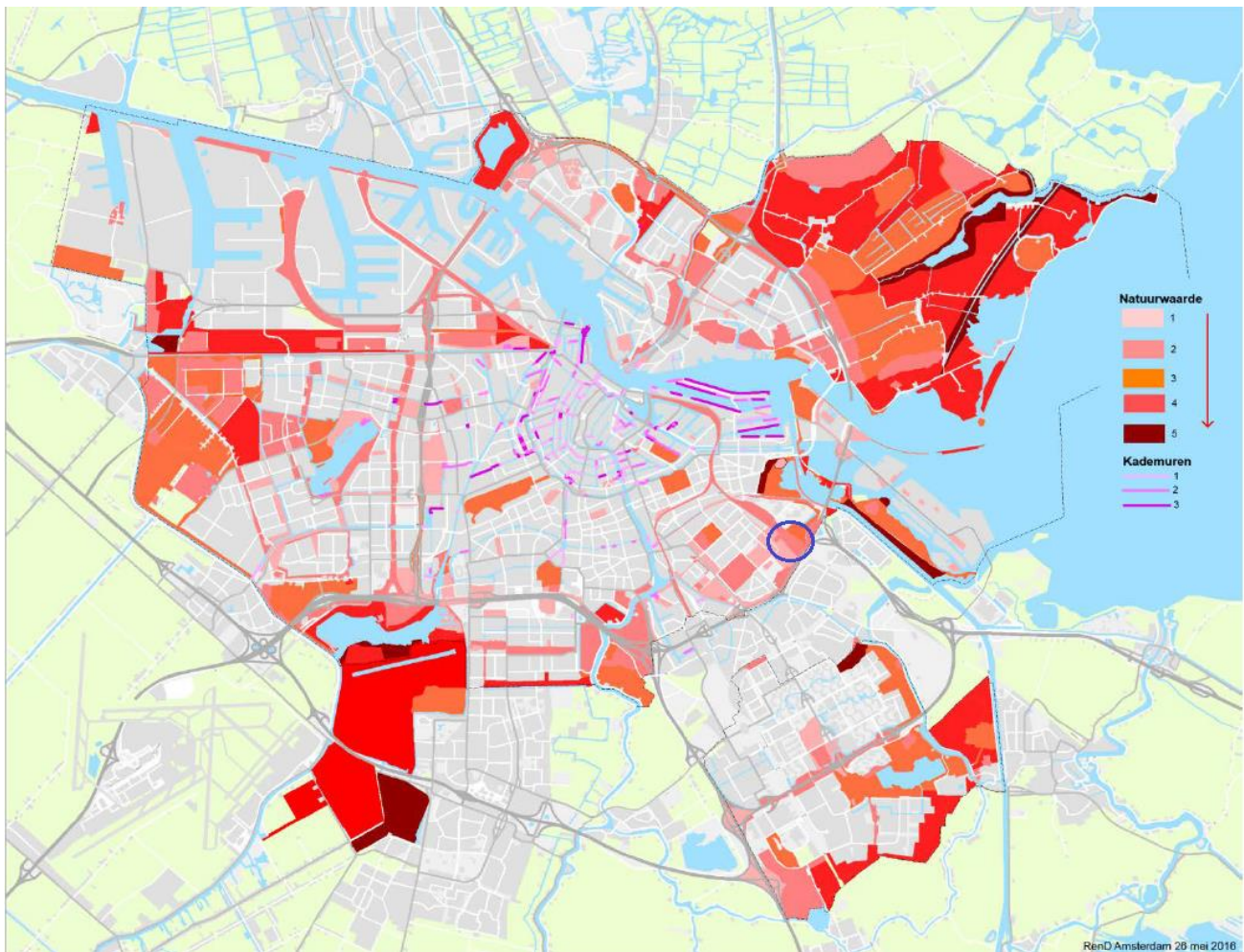
bijvoorbeeld onder het emplacement een grote brede duiker die de waterpartijen aan beide zijden van het emplacement verbindt. Daarnaast is over de hele lengte van de duiker een faunarichel aangebracht waardoor ook landdieren eventueel gebruik kunnen maken van de duiker om te migreren. Tevens is er bij het emplacement ter hoogte van het tuinpark een faunagoot aangebracht waardoor er een verbinding is aangebracht met een ander groengebied.

Ter conclusie: door op een bewuste manier de natuurlijke waarde te vergroten, kan het park haar rol als steppingstone voor flora en fauna en in het ecologische netwerk versterken. Behalve aan haar eigen natuurwaarde kan het park zo ook bijdragen aan de versterking van de vitaliteit van andere groengebieden in de Hoofdgroenstructuur.

Natuurlijke waarde van het tuinpark

Periodiek wordt er door de gemeente bepaald wat de waarde is van de groengebieden die behoren tot de Hoofdgroenstructuur. Gebieden worden beoordeeld aan de hand van 4 criteria: biodiversiteit, vervangbaarheid, natuurlijkheid en rol in de ecologische structuur. De scores voor deze criteria worden vertaald naar een waarde die ligt tussen 1-5. 1 is zeer laag en wordt wel 'groen asfalt' genoemd. Gebieden met de score 5 behoren tot de 'topnatuur van Amsterdam'. De scores worden gebruikt om een natuurwaardenkaart te maken. De laatste stamt uit 2016. De natuurwaarde van NLK is 2, net zoals die van andere volkstuinparken. Niet bijzonder laag, maar de score toont aan dat er op het gebied van natuurwaarde nog voldoende uitdaging is voor NLK en andere volkstuinparken om hun meerwaarde voor de stad te vergroten.

Op tuinpark Nieuwe Levenskracht is al enige jaren geleden een proces gestart om de natuurlijke meerwaarde van het tuinpark te vergroten. Als gevolg van dit proces is de natuurlijke meerwaarde van het park duidelijk groter geworden. Dit beheerplan is in belangrijke mate onderdeel en uitkomst van dit proces. Opmerkelijk is dat dit proces van meerwaardevergroting niet zozeer ontstond als reactie op krachten van buitenaf (top-down), maar vooral op gang kwam van binnenuit (bottom-up). Ook zonder de vraag om modernisering van de gemeente e.d., zouden initiatieven zijn ontstaan om de natuurlijke meerwaarde van het park te vergroten. Er zijn al veel belangrijke stappen gezet. Om de koers waarvoor is gekozen voor de lange termijn te waarborgen en verduidelijken, is dit beheerplan opgesteld.

De vergroting van de natuurlijke meerwaarde van het park is duidelijk zichtbaar in de verandering in de inrichting en onderhoud van het algemeen groen. Deze verandering wordt door veel bezoekers van het tuinpark regelmatig opgemerkt en positief gewaardeerd. Vergroting van de natuurlijke meerwaarde wordt ervaren als een landschappelijke verrijking en vergroot zo ook de recreatieve waarde van het tuinpark voor bezoekers. Onder tuinders is er duidelijk sprake van een groeiend enthousiasme voor de vergroting van de natuurlijke meerwaarde van het park en de rol die zij hierbij kunnen spelen.

De grotere natuurlijke meerwaarde is daarnaast zichtbaar in het ecologische keurmerk. Om de 4 jaar vindt er op verzoek van het bestuur een keuring plaats. Dit betreft het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren van het AVVN. Hierin worden o.a. eisen gesteld aan de biodiversiteit. Het aantal punten dat toebedeeld wordt, neemt steeds verder toe. De laatste drie keuringen heeft het park het hoogst aantal 'stippen' weten te behalen in het keurmerk (een lieveheersbeestje logo). Met elke keuring neemt het aantal punten steeds verder toe. Als erkenning voor de prestaties op het gebied van ecologisch beheer is het tuinpark een Internationaal Certificaat toegekend van het Office International du Coin de Terre et des Jardins Familiaux.

Visie en ambities

1 - Doelmatig beheer algemeen groen

De algemene ruimten te beheren volgens de richtlijnen zoals aangegeven in dit beheerplan.

Gerealiseerd sinds 2016:

- In 2016 is in de Algemene Ledenvergadering van NLK het eerste beheerplan groen geïntroduceerd en goedgekeurd. Het eerste beheerplan groen was vooral geschreven voor het bestuur en de leden van NLK. Dit is de geüpdatet versie 2022 met meer aandacht voor beleid en ook interessant voor andere stakeholders, bijvoorbeeld de Bond van Volkstuinders, de AVVN, bewoners en beleidsmakers van de gemeente Amsterdam.

Ambitie:

- Het beheerplan groen elke 4 á 5 jaar updaten.

2 - Waarborgen natuurlijke meerwaarde

Op ons tuinpark hebben we het over natuurvriendelijk of natuurlijk tuinieren. Veel leden hechten aan de botanische waarde van planten en bomen; dit kan goed samengaan met de natuurlijke waarde.

Zo kunnen we het parkachtige en/of siertuinachtige karakter van het complex behouden, met name bepaald door de privé tuinen en het gebied rond het clubhuis. In de overige algemene ruimten zijn diverse natuurlijke voorzieningen aangebracht.

We willen streven naar één harmonieus geheel, waarbij het hele tuinpark natuurlijk wordt beheerd.

Gerealiseerd sinds 2016:

- De siertuin rond het huisje van de Groencommissie is omgevormd en samengevoegd met de paddenpoel.
- De oude parkeerplaats is van een verwaarloosde houtsingel omgevormd tot een Oud Hollandse boomgaard met zo'n 60 fruitboomsoorten en diverse soorten kleinfruitstruiken.
- Indien beschoeiing moet worden vervangen is dit van inheems hardhout van robiniahout en niet meer van tropisch hardhout.
- De groenstrook langs de Spoorstoot vanaf de slangenmuur tot de broeihoop in het Ecolint is samengevoegd met het Ecolint. De beschoeiing is verlaagd.
- De parkeerplaats is vergroend met dakplatanen en vaste planten borders.
- Het aanplanten van diverse bomen, struiken en vaste planten om de diversiteit te vergroten, gaten te vullen en de bodem te bedekken voornamelijk in gebieden van siertuin.

Ambitie:

- Het behouden van de 4^e stip (maximaal haalbare), het nationale keurmerk natuurlijk tuinieren van de AVVN. Dit is echter het minimale dat nagestreefd wordt. Het tuinpark ambieert om bij elke keuring beter voor de dag te komen.
- In samenwerking met de gemeente Amsterdam en/of andere stakeholders bijvoorbeeld Waternet, de positie van NLK in de ecologische structuur versterken.

3 - Versterking natuurlijke waarde in de ecologische structuur

Het vergroten van de natuurwaarde en daarmee ook de biodiversiteit.

Gerealiseerd sinds 2016:

- Het gecontroleerd verruigen t.b.v. de fauna zoals bij de bijenstal, het Ecolint en de bosschage bij de kantine. Onder andere om deze gebieden wilde-bij-vriendelijk te maken.
- Het invoeren van een divers maaibeheer, op een aantal locaties wordt gefaseerd maaien toegepast.
- Het laten vergrassen van paden voorzien van splitmaten.
- Het verwijderen of verlagen van beschoeiingen, zoals bij het Ecolint en het Gouden Laantje.
- Het verwijderen van beschoeiing bij het grasveld van de siervijver bij de kantine en hier een plasdrasoever gecreëerd met gecultiveerde en inheemse water- en oeverplanten.

- Het tuinpark is lid van de Pomologische Vereniging Noord-Holland, een organisatie die zich inzet voor behoud van oude rassen fruitbomen.
- In de bosschage bij de kantine is een takkenril gemaakt.
- In de Oud Hollandse boomgaard zijn haagstruwelen geplant, een takkenril gemaakt en een bloemenweide.
- Meer natuurelementen aangebracht zoals nestvoorzieningen voor vleermuizen en diverse bijenhôtels gemaakt en geplaatst.
- Ruilmogelijkheid van door de leden zelfgekweekte (inheemse) vaste planten en andere gewassen in het 'Winckeltje'.

Ambitie:

- Leden stimuleren, motiveren en enthousiasmeren om natuurlijk tuinieren ook op de eigen tuin uit te voeren.
- Waar mogelijk worden beschoeiingen verlaagd of verwijderd en komen betere op- en afstap voorzieningen voor de fauna op plekken waar dit raadzaam is.
- Gebruik van meer inheemse beplanting stimuleren bij de leden.
- Meer composteren op locatie. Te beginnen met een nieuwe composthoop bij de Oud Hollandse boomgaard.
- Een broeihoop voor ringslangen realiseren tussen het riet bij de Oud Hollandse boomgaard.
- Het plaatsen van een kas op de parkeerplaats naast het 'Winckeltje' waar stekjes en (inheemse) planten kunnen worden gedeeld.

4 - Ruimte voor verschillen in esthetische beleving

Tussen bezoekers en tuinders bestaan verschillen in wat 'mooi' gevonden en gewaardeerd wordt. Door in het beheer in bepaalde delen van het park meer het siertuinachtige karakter te benadrukken en andere delen vooral de natuurlijke waarde, is er ruimte voor een brede esthetische en recreatieve beleving van het park. Bij het beheer hoeft hierbij geen sprake te zijn van een tegenstelling. Ook in de delen met een siertuin karakter wordt geprobeerd de natuurlijke waarde te optimaliseren.

5 - Betere zichtbaarheid en kenbaarheid voor de buitenwereld

Gerealiseerd sinds 2016:

- Het plaatsen van naambordjes van inheemse planten bij het Ecolint, de slangenmuur en kruidentuin.
- Waarnemingen van flora en fauna te registreren bij waarneming.nl. Een aantal leden doen dit op individuele basis. Maar het tuinpark heeft ook een eigen account. Leden kunnen waarnemingen melden via nlkwaarneming@gmail.com.
- Initiatieven van leden, ook voor niet leden zoals het organiseren van kruidenworkshops, snoeicursus fruitbomen in samenwerking met Groei & Bloei en natuurlijke wandelingen met gids in samenwerking met IVN Natuureducatie.
- Het onderhouden van de wandelroute met informatieborden geplaatst in samenwerking met stadsdeel Oost.
- Ontwikkelde Tuinrail Oost in 2021 met QR-codes met informatie over onder andere het tuinpark. <https://tuinrail.amsterdam>
- Extra terrasjes aangelegd bij het clubhuis voor wandelaars.

Ambitie:

- Het plaatsen van informatieborden betreffende de diverse beheereenheden uit dit beheerplan met informatie over flora en fauna.
- Het plaatsen van een informatiebord over oude fruitsoorten in de Oud Hollandse boomgaard met afspraken over (wild)plukken van fruit. Eventueel over plukdag(en).
- Het in stand houden, meer zichtbaar maken en vergroten van bestaande en nieuwe recreatieve en sociaal-culturele activiteiten.
- Criteria opstellen om bijzondere flora en fauna op NLK te inventariseren en te promoten.

6 - Samenwerken aan één plan

Van belang is een goed beheerplan te hebben om de werkzaamheden zelf met de eigen leden te kunnen uitvoeren. Er ontstaat cohesie tussen de leden en een verenigingsgevoel en de kosten blijven beperkt. Daarnaast is een goede visie belangrijk waarnaar kan worden toegewerkt. Als deze gemeenschappelijk is zullen de leden enthousiast zijn om dit te realiseren.

Gerealiseerd sinds 2016:

- Het opzetten van een goede organisatiestructuur in de Groencommissie met een stuurgroep en coördinatoren.
- Ontwikkelingen op het gebied van natuurlijk tuinieren worden intern uitgedacht en uitgevoerd.
- Adviezen en plannen van externe stakeholders zoals van de gemeente Amsterdam, de Bond van Volkstuinders en de AVVN worden meegenomen. Een voorbeeld zijn de adviezen die gegeven zijn naar aanleiding van het Nationaal Keurmerk Tuinieren, de zogenaamde 'stippenkeuring'.

Ambitie:

- Het ontwikkelen van een andere aanpak van tuincontrole meer gericht op het beleid zoals omschreven in dit beheerplan groen, bijvoorbeeld langdurigere coaching op onderhoud van privétuinen onder andere op natuurlijk tuinieren en zichtlijnen.

Wat is natuurlijk tuinieren?

Natuurlijk tuinieren betekent zodanig tuinieren dat de natuur zich optimaal in de tuin kan ontwikkelen. Het is ook een beetje avontuurlijk tuinieren: Je zoekt naar mogelijkheden om de planten- en dierenwereld met elkaar in harmonie te brengen. Want de een kan niet zonder de ander. Vogels, egels, padden, hommels, bijen, lieveheersbeestjes en tal van andere insecten heb je nodig voor een gezonde tuin. Heel veel dieren zijn nuttig en zorgen voor een natuurlijk evenwicht. In het natuurlijk tuinieren zijn plantenkeuze, tuininrichting en onderhoud er op gericht om zoveel mogelijk dieren en planten een plekje te geven om te leven, te schuilen, te nestelen, te foerageren en te overwinteren.

Natuurlijk tuinieren en het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen gaan niet samen. Die verstoren het natuurlijk systeem. De aandacht ligt op het voorkomen van ziekten en plagen door teeltmaatregelen en plantenkeuze. Als er al bestreden moet worden, dan kan dat met biologische middelen. Als er bemest moet worden, dan gaat de voorkeur uit naar organische mest of compost.

Bij natuurlijk tuinieren staan bloemen en planten op de juiste plek. Daardoor worden ze sterk en gezond. De planten zijn zoveel mogelijk inheemse flora. Deze leveren immers het voedsel (nectar, stuifmeel, bessen en zaden) voor de dieren die hier ook van nature voorkomen. Uitheemse planten zijn welkom, maar dan moeten ze wel een aanvullende natuurwaarde vervullen.

Bij natuurlijk tuinieren hoort ook dat je bepaalde voorzieningen treft voor de dieren in de tuin. Vaak hebben ze een steuntje in de rug nodig om voort te kunnen bestaan. Soms zijn vogelnestkastjes nodig. Maar denk ook aan een takkenril voor bepaalde vogels, insecten en kleine zoogdieren. Een losse stapel stenen is geschikt als schuilplaats voor amfibieën. Kleine bundeltjes vlier of dood hout voor wilde bijen. Door natuurlijk te tuinieren krijg je een tuin die gonst van het leven. Met kleur en fleur op bijna ieder moment in het jaar.

Beheerplan groen

Organisatie

Groencommissie

De verantwoordelijkheid voor het dagelijkse beheer van het groen volgens dit beheerplan is gedelegeerd naar en wordt geborgd door de Groencommissie.

Binnen de Groencommissie is een kleine groep aangesteld die administreert, de werkzaamheden aanstuurt en overlegt met andere commissies als dat nodig is. Nieuwe initiatieven in het beheer worden hier besproken. Daarnaast verzorgt de stuurgroep het contact met het bestuur, adviseert het bestuur en brengt verslag uit aan het bestuur inzake het groenbeheer. Naast de stuurgroep is een grotere groep die zich bezighoudt met uitvoeringswerkzaamheden, welke direct te maken hebben met het beheer van het algemeen groen. Hiertoe behoren de coördinatoren. Deze worden na overleg met de andere leden van de Groencommissie door de stuurgroep voorgedragen en benoemd.

Een aantal leden van de Groencommissie zijn met een aantal extra vrijwilligers ook tuincoach. Zij voeren zoals genoemd in de reglementen van de vereniging een aantal maal per jaar de privé tuincontroles uit.

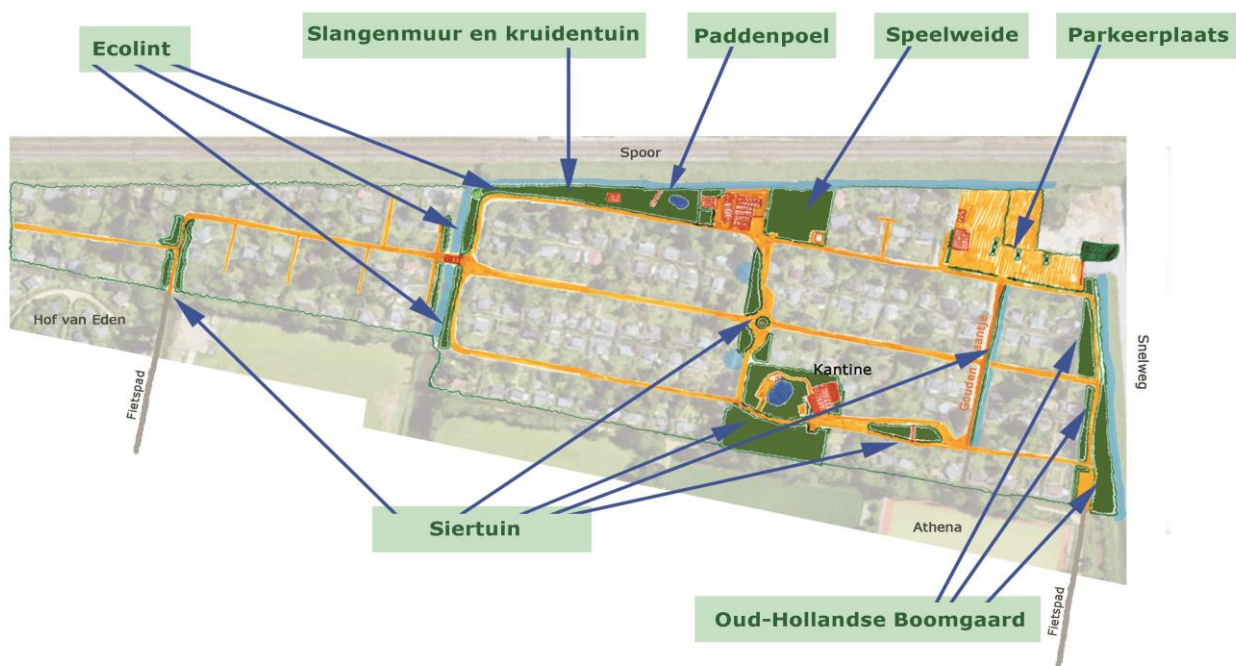
Algemeen groen en beheereenheden

Het algemeen groen is onderverdeeld in beheereenheden. Iedere beheereenheid vraagt om een specifiek beheer. Het beheer hiervan verloopt via de coördinatoren.

Er zijn delen van het algemeen groen die niet onderdeel zijn van een beheereenheid. Het beheer hiervan wordt direct aangestuurd.

Beheereenheden tuinpark Nieuwe Levenskracht, Beheerplan Groen 2022

januari 2021

Algemene uitgangspunten van beheer

Maaibeheer

Grofweg gesproken kan het maaibeheer op twee manieren worden ingevuld. Een meer ‘traditioneel’ intensief maaibeheer en een extensief, gefaseerd maaibeheer. Het visueel resultaat van de verschillende vormen van maaibeheer wordt door mensen sterk verschillend beleefd. Wat de één mooi vindt, vindt de ander soms achterhaald of andersom juist een rommeltje. Er wordt naar gestreefd om de verschillende waarderings allebei een plek te geven en tot hun recht te laten komen op ons tuinpark.

Welke vorm van maaibeheer wordt toegepast, verschilt per beheereenheid. Bij intensief maaien wordt vooral geprobeerd om een strak gazon te doen ontstaan, terwijl bij extensief maaien de nadruk ligt op een grotere soortenrijkdom en natuurlijke waarde.

Intensief maaien

Beheereenheid siertuin

Rond het clubhuis, de pergola, de rotonde en bij de fietsentree Hof van Eden.

In het groeiseizoen wordt wekelijks gemaaid met (zit)cirkelmaaiers en graskanten worden minimaal twee keer per jaar gestoken.

Beheereenheid speelweide

Het grasveld bij het jeugdhonk.

In het groeiseizoen wordt tweewekelijks gemaaid met een zitcirkelmaaier, minder intensief als gazon. De graskanten worden minimaal twee keer per jaar gestoken.

Extensief en gefaseerd maaien

Door een extensief, gefaseerd maaibeheer wordt geprobeerd de biodiversiteit van een grasland te vergroten en in stand te houden. Door een grotere soortenrijkdom aan planten en grassen ontstaat een grotere soortenrijkdom aan insecten. In biologische tuinbouw wordt vaak op deze manier in de buurt van de kwekerij een bron van een rijk insectenleven mogelijk gemaakt. Veel van deze insecten zijn natuurlijke vijanden van insecten, die gekweekte planten aantasten. Een rijk insecten- en plantenleven vormen weer de basis voor veel andere dieren en andere levende organismes. Een bijeffect van de grotere soortenrijkdome is vaak de grotere bloemenpracht.

Door gefaseerd te maaien en het maaisel af te voeren wordt geprobeerd de overheersing van snel dominante plantensoorten terug te dringen en in tomen. Zo kunnen ook minder opdringerige soorten een kans krijgen om te groeien en bloeien. Waar de bodemvruchtbaarheid hoog is, zullen dominante soorten al snel de overhand krijgen en andere minder vaak voorkomende soorten verdringen.

Voorbeelden van notoire verdringende planten in grasland zijn: ridderzuring, braam, klein hoefblad, kruipende boterbloem, brandnetel, herik, akkerdistel, akkerwinde, zevenblad en heermoes. Ook enkele soorten gras zijn snel dominant ten koste van andere soorten: raaigras en de gestreepte witbol. Deze twee soorten verdringen al snel andere gras- en plantensoorten. Aangelegde gazonnetjes in tuinen bestaan hoofdzakelijk uit raaigras.

Om dominante soorten in te tomen en minder kans te geven wordt geprobeerd de bodemvruchtbaarheid te verlagen. Dit doet men door te maaien en het maaisel af te voeren. Eventueel kunnen in een grasland de dominante soorten verder ontmoedigd worden door ze met de hand te verwijderen. Tijdens het proces kunnen planten die eerst niet overheersend waren, opdringerig worden omdat ze meer kans krijgen. In het beheer zul je hier tijdig rekening mee moeten houden. Voorbeeld: kattenstaart, smeewortel, rolklaver.

Gefaseerd maaibeheer: hoe geven wij dat vorm op NLK?

a) Niet vaker dan strikt noodzakelijk.

In het maaibeheer zal gezocht moeten worden naar een balans in de voor- en nadelen van maaien. Wanneer er te veel gemaaid wordt om de vruchtbaarheid te verlagen, werkt dit juist weer de overheersing van dominante, sterke soorten in de hand en wordt het ontstaan van een grotere biodiversiteit juist tegengewerkt. Het doel van gefaseerd, extensief maaien is om uiteindelijk met zo min mogelijk maaien te kunnen volstaan. Om dit op lange termijn te bereiken, moet op de korte en middellange termijn meestal juist vaker gemaaid worden, maar niet vaker dan strikt noodzakelijk.

b) Het gewenste einddoel verschilt per beheereenheid.

Bij het bepalen van de juiste balans zal ook een rol spelen de mate waarin wij de bodemvruchtbaarheid willen verlagen gezien de aanwezigheid van andere begroeiing in de beheereenheid. In het geval van de boomgaard zal in het maaibeheer van de bloemenweide gestreefd moeten worden naar behalen van een grotere biodiversiteit bij een hoger niveau van vruchtbaarheid. Het één hoeft het ander niet uit te sluiten.

c) Niet alles even vaak en alles tegelijkertijd maaien

Bij het bepalen van het juiste maaibeheer is het ook belangrijk dat er in de ruimte en tijd voldoende variatie wordt aangebracht. Wat wordt hiermee bedoeld? Hiermee wordt bedoeld niet alles even vaak en niet alles tegelijkertijd maaien. Om het dierenleven te ondersteunen is het een goede strategie om sommige stukken in een beheereenheid bijvoorbeeld niet vaker dan één keer per jaar of nog minder te maaien. Om dezelfde reden is het maaien in etappes een aanrader. Hierbij wordt het geplande maaibeheer van een stuk niet in één keer uitgevoerd, maar in stappen. Hierbij wordt een tussenpauze aangehouden van 6 weken. Als 50% is gemaaid, wordt de volgende 50% pas na minimaal 6 weken gemaaid. Een bijkomend voordeel is de spreiding van de werklust.

d) Helemaal ideaal indien mogelijk: sinusmaaien

Om het leven helemaal optimaal te ondersteunen kan naast c) ook gekozen worden voor sinusmaaien. Hierbij wordt niet in rechte banen gemaaid, maar kronkelend. Hierdoor ontstaan door o.a. de verschillende invalshoeken van zonlicht en wind nog fijnmazigere verschillen in de begroeiing die gunstig zijn voor de biodiversiteit.

MAAISHEMA VOOR BLOEMRIJK GRASLAND		MEI	JUNI	JULI	AUG.	SEPT.	OKT.	NOV.
SCHRAAL BLOEMRIJK GRASLAND	1x							
MATIG SCHRAAL TOT MATIG VOEDSELRIJK BLOEMRIJK GRASLAND	2x							
VOEDSELRIJK BLOEMRIJK GRASLAND	2x							
ZEER VOEDSELRIJK KRUIDENRIJK GRASLAND	3x							

Beheereenheid paddenpoel

Bij de gebouwen van de verfraaiing en de paddenpoel. En bij de bijenstal rond het imkerhuisje.

- **Bloemenweide bij de bijenstal: gefaseerd extensief maaien 3x**

Het gedeelte van het grasveld/bloemenweide voor de bijenstal en tussen de paddenpoel en pad wordt sterk gedomineerd door met name raaigras. Hier is in het verleden veel haksel gestort. Om op lange termijn de biodiversiteit te bevorderen.

Wordt er voorlopig drie keer gemaaid per jaar volgens de vierde, onderste regel in het schema. Voordat het raaigras gaat bloeien in mei wordt het de eerste keer gemaaid. Het natte gras wordt afgevoerd naar de slangenhoop voor de broei.

Er wordt in stappen gemaaid met een tussenperiode van minimaal 6 weken.

Een zone van 60 cm (strook) langs de paddenpoel wordt alleen in augustus en indien nodig ook eind oktober of begin november gemaaid.

- ***De bloemenweide voor het gebouw van de verfraaiing: gefaseerd extensief maaien 2x***

Hier wordt 2x per jaar gemaaid volgens de derde regel in het schema. De eerste keer maaien vindt plaats eind maart in het vroege voorjaar. Er wordt gemaaid in stappen met een minimaal tussenperiode van 6 weken. Langs de heg wordt slechts 1 keer per jaar gemaaid in het najaar.

Maaisel enkele weken laten liggen op ruggen om te kunnen uitzaaïen. Vervolgens het maaisel afvoeren en composteren om de grond te verschrallen.

Dominante soorten eventueel handmatig verwijderen

Beheereenheid Oud Hollandse boomgaard

De hele groenstrook grenzend aan de tuinhuisjes langs het pad evenwijdig aan de Carolina MacGillavrylaan.

Boomspiegels bij de fruitbomen worden vrijgehouden van gras en andere begroeiing.

De bomen worden bij de boomspiegel bemest met compost, lavameel en kalk. Zo wordt lokaal de vruchtbaarheid ten behoeve van de fruitbomen ondersteund.

- ***Strook langs de paden: gefaseerd extensief maaien 2x***

Een baan langs het pad twee keer per jaar maaïen: in vroege voorjaar en in augustus (regel 3 in het schema). Maaisel afvoeren naar de composthoop. Opdringerige planten worden handmatig verwijderd, het liefst voordat ze zaad gaan zetten.

- ***Achterste strook van de bloemenweide bij de parkeerplaats: gefaseerd extensief maaïen 1x***

Op achtergelegen strook mag de begroeiing hoger opschieten: 1x per jaar maaïen in stappen in de periode augustus-november. Maaisel enkele weken laten liggen zodat het zaad eruit kan vallen en insecten een ander toevluchtsoord kunnen zoeken. Opdringerige planten worden handmatig verwijderd, het liefst voordat ze zaad gaan zetten.

- ***Tussenstrook van de bloemenweide: gefaseerd extensief maaïen 2x***

Het grasland tussen de achterste en voorste banen 2x per jaar maaïen in stappen met een tussenperiode van minimaal 6 weken: eind maart/begin mei en augustus/november. Waar mogelijk wordt sinusmaaïen nagestreefd.

Maaisel enkele weken laten liggen zodat het zaad kan bezinken en insecten hun toevlucht kunnen nemen naar andere plekken. Daarna maaisel afvoeren naar de composthoop. Opdringerige planten worden handmatig verwijderd, het liefst voordat ze zaad gaan zetten.

- *De gras- rietoever langs de afwateringsloot tussen het tuinpark en de MacGillavrylaan.*

Regelmatig het riet maaien om het oprukken ervan te voorkomen, met name waar de rietoever direct grenst aan de Oud Hollandse boomgaard (bij de fietsentree sportpark Athena).

Om de monotonie van het riet te doorbreken worden taaie oeverplanten die elders zijn verwijderd hier weer aangeplant.

Planten die hiervoor in aanmerking komen zijn: moerasspirea, kattenstaart, moerasandoorn, watermunt, blauwe oeverzegge, inheemse berenklaauw enz. Op lange termijn kan zo hier een grotere biodiversiteit ontstaan.

Beheer paden en bestratingen

Het park heeft een padenstructuur o.a. om alle privé tuinen van de leden te ontsluiten. Al deze paden zijn voorzien van grind. Het pad evenwijdig aan de Carolina MacGillavrylaan heeft een fundering van splitmatten (kunststof platen waarin het grind zich ophoopt om de ondergrond te stabiliseren). De algemene gedeelten groen worden van de paden afgegrensd door middel van smalle betonbanden. Rond diverse algemene gebouwen is bestrating van betontegels. Het terras bij de rotstuin is van basaltblokken. De parkeerplaats is voorzien van betonklinkers en de parkeerplaatsen zelf zijn half verhard met splitmatten gevuld met zand.

Alle paden zijn bestemd voor voetgangers en fietsverkeer. Het gebruik van gemotoriseerde voertuigen, uitgezonderd noodverkeer, is alleen toegestaan met toestemming van het bestuur.

De paden moeten goed beloopbaar zijn en vrij van onkruid.

Voor de grindpaden geldt dat ervan een afstand geen groene gloed te zien is op het grind.

Het onkruid wordt verwijderd door schoffelen en vervolgens met de hand of een bladhark te verwijderen.

Daar waar splitmatten zijn gebruikt mogen de paden vergrassen.

De paden zijn vrij van beplanting en overhangende takken van aangrenzende tuinen en algemene gedeelten groen tot een hoogte van 3 meter boven het pad, in een rechte lijn omhoog vanaf de betonband of pad grens.

Leden onderhouden op deze manier zelf het pad (de paden) tot de middenlijn aangrenzend aan hun privé tuin.

Als alle paden schoon en strak zijn, komt alle andere beplanting in de algemene ruimte en privétuinen veel beter tot zijn recht.

Bodembeheer

- Bodem, aarde, grondoppervlakte meer onaangeroerd laten.
- Minder onderhoud zoals schoffelen en harken.
- Ongewenste vegetatie verwijderen met de hand.
- Bodem bedekkende planten kunnen uitgroeien.

Water- en oeverbeheer

Het tuinpark is bijna volledig begrensd door slootjes. De sloot aan de Noordzijde langs de spoordijk is eigendom en in beheer van de NS en/of Prorail. Aan de tuinparkzijde is deze voorzien van houten beschoeiing en aan de zijde van de spoordijk is het een metalen beschoeiing, voorzien van enkele trapelementen voor watervogels of andere dieren om gemakkelijk de oever te bereiken. In de toekomst als de Carolina MacGillavrylaan door de spoordijk een tunnel krijgt, wordt de spoorloot verbonden met de sloot langs de Carolina MacGillavrylaan, welke eigendom en in beheer is van Rijkswaterstaat. Nu zijn beide verbonden door een duiker. Het zijn vuilwatersloten, regenwater vanaf de A10 wordt in de sloot geloosd. De sloot langs de Carolina MacGillavrylaan heeft aflopende oevers en die aan de tuinparkzijde is in ons eigen beheer.

De begrenzing aan de Zuidzijde tegen diverse sportcomplexen en tuinpark Hof van Eden zijn eigendom en in beheer van Waternet. Aan de korte Westzijde tegen sportcomplex Zeeburgia is er weer verbinding met de spoorloot. Hier staat een gemaal van Waternet. Aan de tuinparkzijde zijn al deze sloten voorzien van beschoeiing van het tuinpark.

De Boerenwetering in beheer bij Waternet, is een grote doorstroomvaart dwars door het park heen, waarvan de oevers zijn genoemd als een eigen beheereenheid Ecolint. De spoorsloot heeft een directe aansluiting, de sloten aan de Zuidzijde via duikers.

De structuur van sloten in het tuinpark is verbonden via duikers met de Boerenwetering.

Het tuinpark is het laagste punt in de regio Watergraafsmeer. Voor een goede waterhuishouding is het aanwezige netwerk van sloten van groot belang. Bijna elke privé tuin grenst aan een sloot. Al deze sloten hebben een houten beschoeiing waarvoor de vereniging een budget beheert voor onderhoud en vervanging. De eigenaren aangrenzend een sloot in de structuur van sloten in het tuinpark zijn zelf verantwoordelijk voor het schoonhouden van de sloten.

Beplanting in en rond de watergangen en waterpartijen, vijvers

Alle sloten (ook die aangrenzend van de eigenaren) moeten vrij zijn van waterplanten die de doorstroming belemmeren.

Oeverplanten riet en egelskop, notoire woekeraars en ongewenste planten op ons tuinpark, dienen zoveel mogelijk verwijderd en ingetoomd te worden in zowel het algemeen groen als individuele tuinen. Een uitzondering wordt gemaakt voor de rietoever bij de Oud Hollandse boomgaard, maar ook hier wordt het riet ontmoedigd.

Door Waternet wordt een onderscheid gemaakt tussen waterplanten die in het water ‘zweven’ zoals wieren en waterpest en waterplanten die vooral aan de oppervlakte drijven. Vooral de zwevende onderwaterplanten belemmeren de doorstroming in watergangen en kunnen verstopping veroorzaken. Drijvende waterplanten zoals waterlelies, plompen en waterdrieblad doen dat niet of maar beperkt. Aan de oppervlakte drijvende waterplanten ontmoedigen zelfs de groei van zwevende waterplanten onder hen omdat zij het zonlicht wegvangen. Ze kunnen dus helpen om een slechtere doorstroming en afwatering te voorkomen.

Bij het beheer van de watergangen is het goed om hier rekening mee te houden. Haal niet te snel drijvende waterplanten weg. Ten bate van de afwatering dienen wieren e.d. vooral als eerste in toom te worden gehouden.

Net als bij de paden geldt ook voor de sloten dat er vanaf de beschoeiing in een rechte lijn omhoog geen overhangende takken of gewas is tot een hoogte van 3 meter. Vermijdt of verwijder beplanting en obstakels die beschoeiing beschadigd of het onderhoud in de omgeving van de sloot belemmeren.

Baggeren

De sloten mogen niet dichtslibben. Daarom afgestorven plantenresten van de bodem van de sloot lostrekken en eruit halen. Verwijder de bagger tot zo een 50 cm diepte, dit is voldoende voor de doorstroming. Liever niet schrapen tot de vaste kleilaag in verband met het behouden van de biotoop.

Dit baggeren geldt alleen voor de sloten die in beheer zijn van het tuinpark (en haar eigenaren) zelf. Van 1 september tot 15 november is de tijd om te baggeren, dan is er minimaal bodemleven activiteit in de sloot.

Beschoeiingen

Langzame overgangszones tussen water en land zijn belangrijk voor het faciliteren van een grotere biodiversiteit. Bij het beheer van de oevers wordt zowel voor het algemeen groen als de individuele tuinen gestreefd naar verlaagde, natuurlijke oevers. Waar mogelijk wordt het talud aangepast en de beschoeiing tot onder de waterlijn terug gebracht. Onder de waterlijn kan volstaan worden met het gebruik van zachthouten planken omdat onder water het hout niet snel rot. Het gebruik van tropisch hardhout is onwenselijk en niet noodzakelijk.

Alleen op plekken waar een andere keuze niet mogelijk is en de beschoeiing boven de waterlijn dienst moet doen als noodzakelijke grondkering, is een beschoeiing die boven de waterlijn uitsteekt acceptabel. Voor een noodzakelijke beschoeiing boven de waterlijn en andere waterwerken wordt gebruik gemaakt van inheems hardhout zoals robinia in plaats van tropisch hardhout.

In algemene groen zoals bijvoorbeeld langs de spoorloot tussen de slangen broeihoop en de slangenmuur creëren wij een natuurlijke beschoeiing van wilgenhout en -takken.

Plantenbeheer

In specifieke beheereenheden streven we naar diverse soorten beplanting. Bijvoorbeeld in het Ecolint staan inheemse planten en in de siertuin staan juist gecultiveerde planten en zijn sommige inheemse planten zoals in het Ecolint niet eens gewenst.

Voor de totale natuurwaarde van het hele tuinpark streven we wel naar zoveel mogelijk inheemse planten met een grote aantrekkingskracht voor ander leven. Ook eigenaren van de privétuinen willen wij hier in stimuleren.

Invasieve soorten zijn niet toegestaan. Naast deze verboden planten, zijn er ook nog door de groencommissie bestempelde woekerende ongewenste planten en planten die in toom moeten worden gehouden op ons tuinpark. Dus ook in de privétuinen, tijdens tuincontroles zullen de tuincoaches de eigenaren er op wijzen en verzoeken deze planten te verwijderen om overheersing van de soort en verwaarlozing van de tuin te voorkomen.

Verboden planten

De Bond van Volkstuinders in Amsterdam heeft twee planten bestempeld als verboden, waarvan één op de Unielijst - EU-exotenvoerordening 1143/2014: (alle overige planten op de Unielijst zijn ook verboden, maar deze komen niet voor op ons tuinpark)

- Reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*). Deze plant komt wel voor in Nederland en wordt volop bestreden, nog niet gesignaleerd op ons tuinpark, wel in Amsterdam.
- Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*). Deze wordt volop bestreden in Nederland en komt wel voor op ons tuinpark, in enkele privétuinen, en op de spoordijk achter het gebouw van de verfraaiing. Plantenresten afvoeren en niet composteren.

Ongewenste planten

- Heermoes (*Equisetum arvense*). De stengels steeds wegplukken en de plant zodoende uitputten. Plantenresten afvoeren en niet composteren.
- Hangende of knikkende zegge (*Carex pendula*). Maak er een gewoonte van om alle zaailingen altijd en overal uit de grond te trekken om te voorkomen dat het een moeilijk te verwijderen pol wordt. Plantenresten composteren, behalve de bloeiaren.
- Grote egelskop (*Sparganium erectum*). Een woekerende oeverplant, waarvan het blad herkenbaar is aan een scherpe vouw over de hoofdnerf in de lengterichting van het blad. Niet te verwarren met de Gele lis of andere Irissen. Plantenresten composteren.
- Riet (*Phragmites australis*). De oever van de slootkant in de Oud Hollandse boomgaard is de enige plek in het tuinpark waar riet mag voorkomen. De wortels afvoeren en niet composteren.
- Wilde braam (*Rubus fruticosus*). Komen vaak spontaan op tussen andere struiken, toch is het zaak ze met wortel en al uit te spitten. Plantenresten afvoeren in verband met scherpe doornen.
- Zaailingen van diverse bomen en struiken. In het tuinpark hebben we het dan vooral over Es en Esdoorn en in mindere mate over Eik die uitgroeien als grote bomen, als ze niet worden verwijderd. Hoe kleiner ze zijn hoe gemakkelijker er uit te trekken. In struiken gaat het voornamelijk om Kornoelje.

Woekerende planten in toom houden

- Zevenblad (*Aegopodium podagrana*). De plant wordt uitgeput als het loof consequent eens per twee weken wordt verwijderd. In de beheereenheden van de algemene ruimte van het Ecolint en siertuin is deze plant ongewenst. Plantenresten composteren, behalve de zaden en wortels.
- Haagwinde (*Calystegia sepium*, synoniem: *Convolvulus sepium*). Als bij zevenblad.
- Brandnetel (*Urtica dioica*). Zijn belangrijk voor veel vlindersoorten. Rupsen van de dagpauwoog, kleine vos, gehakelde aurelia en atalanta kunnen zonder brandnetels niet overleven. Toch in toom houden om overwoekering te voorkomen (in het spoortalud staan voldoende brandnetels). Plantenresten composteren.
- Pitrus (*Juncus effusus*).

- Klimop (*Hedera helix*).
- Kweekgras (*Elytrigia repens*).
- Klein hoefblad (*Tussilago farfara*).

De lijst met in toom te houden of te verwijderen planten bevat veel meer plantensoorten. Deze worden niet opgesomd omdat het verschilt per beheereenheid en minder geldt voor de privétuinen.

Bij diverse soorten volstaat het de bloeistengels direct na de bloei af te knippen om uitzaaien te voorkomen. Bijvoorbeeld Kattestaart, Moerasspirea, Wilgenroosje, Koninginnekruid. Plantenresten composteren, behalve de zaden.

Bomen

Bomen worden alleen in aanwezigheid van leden van de Groencommissie onderhouden.

Er zijn niet veel grote bomen aanwezig in de algemene ruimten. Omdat het tuinpark al sinds 1933 bestaat hebben een aantal bomen wel een hoge leeftijd en zijn zelfs monumentaal te noemen. Ook in een aantal privé tuinen van leden staan bijzondere bomen. Het is zaak al deze bomen te beschermen en goed te onderhouden. Hiertoe is het bomenbeleid van de vereniging van toepassing: elk lid dat een boom zou willen kappen, dient een aanvraag in bij het bestuur. Deze overlegt met externe partijen zoals gemeente, de Groencommissie of de Tuinaxatiecommissie en volgt hun advies op. De gemeentelijke kapverordening is van toepassing. De gemeente Amsterdam heeft enkele bomen geregistreerd met een beschermde status.

Hagen en haagstruwelen

Voor meer biodiversiteit zijn hagen of haagstruwelen belangrijk. Voor grote natuurlijke haagstruwelen is er onvoldoende algemene ruimte. In de Oud Hollandse Boomgaard ontwikkelen wij iets dergelijks op kleine schaal met meidoorn.

Langs de speelweide aan de kant van het pad staat een meidoornhaag, achter het hek aan de kant van de spoorloot een ligusterhaag. Ook bij het gebouw van de Groencommissie zijn hagen aangeplant van meidoorn en gewone beuk. Het parkeerterrein is aan de kant van de huisjes afgesloten door een ligusterhaag. Door het park heen staan onder andere bij diverse zitbanken en rondom bomen *Lonicera* struiken welke in vorm worden geknipt.

Hagen en struiken in privétuinen op de grens met algemene hoofdpaden

Hoewel de beplantingskeuze van eigenaren vrij is zijn er wel een aantal voorwaarden aan gebonden waarop de tuincoaches controleren.

- Geen overhangend gewas tot een hoogte van drie meter in een rechte lijn omhoog vanaf de grens met alle paden.
- Aan het hoofdpad mag een aaneengesloten haag niet hoger zijn dan 1.60 (dit is al een ruimere marge dan de reglementen van de Bond van Volkstuinders) of er moet een zichtlijn van 30% zijn.

Als een eigenaar een haag heeft moet deze regelmatig gesnoeid worden. Zijn het gevarieerde struiken dan kan je die ook in een rechte lijn snoeien, zodat het lijkt op een haag. Maar beter is het om bij deze struiken de normale verjongingssnoei toe te passen: oude takken terugsnijden tot de basis. Over het algemeen is dit het beste te doen in het vroege voorjaar of in het najaar. Overhangende takken kunnen natuurlijk het hele jaar door gesnoeid. Bij vervanging van planten, is het wellicht beter niet zo dicht op de grens te planten.

De tuincoaches gaan in gesprek met de eigenaren van wie de tuin en het tuinhuis teveel of zelfs helemaal aan het zicht vanaf het hoofdpad zijn onttrokken. Dit doen we in het belang van de algemene veiligheid en uit esthetische overtuiging.

Wij begrijpen dat privacy ook belangrijk is, zeker in de drukere gebieden van ons tuinpark rond de parkeerplaats en het clubhuis. In deze gebieden hebben wij meer coulance. Maar ook met een 30% zichtlijn op de tuin kan je voldoende privacy creëren.

Bestrijdingsmiddelen, meststoffen, potaarde en tuingrond

De hoeveelheid en het soort middelen en grondstoffen die wij gebruiken op ons tuinpark wegen mee in de beoordeling van het nationale kenmerk natuurlijk tuinieren.

Wij willen natuurlijk tuinieren op ons tuinpark en bestrijdingsmiddelen zijn uit den boze.

Toedienen van meststoffen is niet nodig op de voedselrijke grond waarop wij tuinieren. Gezien de grote hoeveelheden groenafval die wij hebben en zoveel mogelijk willen verwerken tot compost en deze compost weer uit te strooien over het tuinpark of onze tuinen is meer dan voldoende bemesting. Voor bloemenweides is het zelfs beter de grond te versralen. Fruitbomen worden lokaal bemest met compost, lavameel en kalk.

Indien wij aarde nodig hebben voor bijvoorbeeld ophoging gebruiken we zavelgrond. Het is een combinatie van klei- en zandgrond: klei met zestig tot tachtig procent zand. Het is goed te bewerken, goed doorlatend en meestal rijk aan humus. Deze aarde is ook los te koop bij het winkeltje van de vereniging voor de leden.

Net als zakken potgrond en moestuinaarde met een biologisch keurmerk. Waarin geen turf of veen is verwerkt, omdat bij de winning daarvan ter plaatse veelal grote natuurschade ontstaat. Voor de vereniging wordt deze potgrond gebruikt voor het vullen van potten en plantenbakken.

Groenafvalverwerking

Voor behoud van stippen voor natuurlijk tuinieren is het noodzakelijk om groenafval cyclisch te verwerken. De leden zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen tuinafval. De leden motiveren we eigen tuinafval cyclisch te verwerken.

Voor het groenafval van de algemene ruimte zijn diverse composthoop. Voor bladafval is in de buurt van het clubhuis een composthoop. Tussen de bomen is weinig daglicht, hetgeen het composteringsproces versnelt. De hoop wordt afgesloten zodat leden hun tuinafval daar niet kunnen storten. Achter de slangenmuur is een composthoop voor dat gebied. Bij het Ecolint is een broeihoop voor ringslangen, waar compost wordt gestort.

Voor takken tot maximaal een stamdikte van 7 centimeter is er een ruimte naast het imkerhuisje. Hier worden de takken versnipperd tot haksel. Ook leden kunnen op woensdag- en zaterdagochtend tussen oktober en april hier snoeiafval brengen. Haksel kan door de leden worden gebruikt in eigen tuinen, overschot gaat op de composthoop.

Groot tuinafval zoals wortelstronken worden veelal afgevoerd of ingegraven, maar kunnen worden verwerkt in takkenrillen. Net zoals stammen, maar veelal dienen die als hardhout voor leden.

Toekomst: het realiseren van meerdere kleine composthoop voor algemeen groenafval, bijvoorbeeld bij de Oud Hollandse boomgaard. Een grote centrale composthoop nabij de nieuwe parkeerplaats na realisatie van de ondertunneling van de Carolina MacGillavrylaan blijft een optie. Een dergelijke centrale composthoop is beter af te sluiten om te voorkomen dat tuinders privé tuinafval storten.

Naturelementen t.b.v. fauna

Kenschets: De planten en dierenwereld samenbrengen met een zodanige plantenkeuze, tuininrichting en onderhoud om zoveel mogelijk soorten te laten leven, schuilen, nestelen, foerageren en overwinteren. Daarom hebben we diverse voorzieningen voor dieren zoals takkenrillen, nestkasten, stapels stenen, broeihoop, bijenkasten, stapelmuur/slangenmuur, vleermuiskasten, insectenhôtels, voorzieningen voor zandbijen en graafwespen, plaggenmuur, reptielenhoop.

Sfeerbeeld: Avontuurlijk tuinieren, er is zoveel te ontdekken. Planten, dieren en hun omgeving zijn op elkaar aangewezen voor hun overleving. De wisselwerking tussen deze factoren maakt dat de natuur ongelooflijk boeiend is. Natuurervaring en –educatie door bijvoorbeeld te kunnen: horen, zien, plukken, ruiken enz.

Een aantal gebieden worden gecontroleerd verruigd t.b.v. de fauna zoals bij de bijenstal, het Ecolint en de bosschage bij de kantine. Onder andere om deze gebieden wilde-bij-vriendelijk te maken.

Een aantal bomen op het tuinpark zijn voorzien van holten welke gebruikt worden als schuil- of nestplaats.

Een aantal gebieden hebben plasdrasoevers.

Toekomst: waar mogelijk worden beschoeiingen verlaagd of verwijderd en komen betere op- en afstap voorzieningen voor de fauna op plekken waar dit raadzaam is.

Beheereenheden groen

In het beheerplan is een opdeling gemaakt in functionele eenheden met eigen specifieke onderhoudsmaatregelen.

Siertuin

De gebieden rond het clubhuis inclusief het terras met de pergola, de beplantingsrand langs het Gouden Pad, het middelpunt van het tuinpark met de rotonde en de fietsentree bij Hof van Eden richting Kruislaan zijn ingericht als siertuin. De beplanting bestaat voornamelijk uit vaste planten, sierheesters en coniferen. Alle locaties op de rand langs het Gouden Pad na, zijn tevens voorzien van gazon.

Het streven is meer bodem-bedekkende planten aan te brengen. Op diverse plekken kan de diversiteit in soorten verbeteren om meer esthetische en botanische waarde te geven.

Bij de siertuin naast het clubhuis is een grote vijver. Aan de ene zijde van de vijver is een terras aanwezig die als podium kan dienen, waarbij de toeschouwers aan de andere kant op het gazon kunnen plaatsnemen. Naast het terras is een rotstuin aangelegd met een waterelement. In de vijver is een fontein aanwezig. De oever is voorzien van beschoeiing, welke op bepaalde gedeelten verlaagd is.

Verspreid in het tuinpark zijn betonnen plantenbakken. Vier zijn beplant met lavendel. De overige worden jaarlijks met perkplanten gevuld. Het clubhuis, jeugdthunk en de winkel worden voorzien van perkplanten in balkonbakken en van eenjarige hangplanten ter verfraaiing.

Speelweide

De speelweide bevindt zich naast het jeugdthunk. Door activiteit van mollen is het maaiveld niet egaal. Er zijn diverse speeltoestellen, een voetbalveldje, tafeltennistafel en een zandbak aanwezig. Het gras wordt minder intensief gemaaid dan de gazons. Vrijwel de hele speelweide is omringd met hekwerk. Aan de Noordzijde loopt de spoorloot met een ligusterhaag buiten het hekwerk en er staan een aantal grote bomen. Voor het hekwerk aan de Zuidzijde staat een meidoornhaag met kleine sierappelbomen. Het hekwerk aan de Oostzijde is begroeid met Hedera.

Parkeerplaats

Bij de hoofdingang hebben we een parkeerplaats van betonklinkers en de parkeerplaatsen zelf zijn half verhard met splitmatten gevuld met zand.

De toegangspoort is voor binnenkomend autoverkeer te openen met een sensor sleutel en voor vertrekkend autoverkeer opent de poort automatisch.

Een groot gedeelte van de parkeerplaats is afgesloten. Deze ruimte is noodzakelijk voor gebruik door de gemeente als de Carolina MacGillavrylaan wordt doorgetrokken met een tunnel onder het spoor naar Sciencepark. Momenteel gebruikt de gemeente het afgesloten gedeelte als werklocatie en opslagplaats voor diverse werkzaamheden.

Aan de Westzijde van de parkeerplaats is het 'Winckeltje' van de vereniging gesitueerd met een kleine strook algemeen groen daarachter. Aan de Noordzijde is de spoorloot. Hier staan ook drie grote bakken voor de voorraad grond, zand en grind van de vereniging.

Aan de Zuidzijde is een ligusterhaag.

Tussen diverse vakken met parkeerplaatsen zijn middenstroken afgeschermd met varkensruggen. In 2021 zijn er totaal drie middenstroken waarin verspreid 6 dakplatanen staan en waarvan de ondergrond beplant is met vaste planten.

Oud Hollandse boomgaard

De Oostzijde van het tuinpark grenst aan de Carolina MacGillavrylaan, de ventweg pal naast de snelweg A10. Tussen het tuinpark en de ventweg is een sloot met natuurlijke oeverbegroeiing, welke doorloopt tot voor de diverse sportcomplexen. Langs de sloot is een fietspad die leidt tot de fietsentree naar het tuinpark bij hockeyclub Athena. In het begin van het openbare fietspad bij de Middenweg heeft de gemeente Amsterdam diverse fruitbomen aangeplant. In het tuinpark is dit doorgezet, met name bij deze entree maar ook verderop langs het pad staan diverse Oud Hollandse fruitboomrassen. Het openbare fietspad loopt in het tuinpark over in een voetpad langs de gehele Oostzijde tot aan de Noordkant en grenst vervolgens aan het parkeerterrein met de hoofdentree.

Langs dit gehele pad is langs de sloot een natuurlijke oeverbegroeiing van voornamelijk riet en aan de andere kant een strook met fruitbomen en kleinfruitstruiken.

Bij de aanplant van fruitbomen is gebruik gemaakt van oude soorten hoog- en halfstam appelbomen of andere fruitbomen. Bezoekers en leden kunnen zo kennismaken met verschillende oude appelrassen of andere oude soorten fruit. Soorten die normaal niet in de supermarkt te vinden zijn en die dreigen te verdwijnen. Zo wordt het educatief en natuurlijk karakter van het tuinpark versterkt en bijgedragen aan het behoud van zeldzame soorten.

In 2017 is gestart met het aanleggen van takkenrillen aan de randen.

Er wordt voor deze beheereenheid gestreefd naar een gefaseerd maai-beheer van het gras onder de fruitbomen. Indien mogelijk om rijke bloemenmengsels te krijgen, in ieder geval een gevarieerd grasland waarover gelopen kan worden.

Paddenpoel

De paddenpoel bevindt zich tegen de spoordijk bij het imkerhuisje naast de bijenkasten. Het is een relatief kleine plas met een ondiepe oeverzone, een plasdrasoever en is afgesloten van de spoorloot. Planten en dieren kunnen hier beschut leven in de overgangzone tussen land en water. Achter de plas is een grote takkenril waar de kringloop volop in gang is en voor diverse dieren, zoals egels en zangvogels een schuilplaats en voorplantingsplek is.

Richtlijnen voor beheer:

- De zon moet voldoende het water kunnen opwarmen. Indien een grote schaduwwerking (> 30 %) op het water ontstaat, of er veel bladval is, moeten struiken en bomen worden verwijderd. Kap- en snoeiwerk kunnen het best in de periode van half oktober tot half maart worden uitgevoerd.
- De paddenpoel mag niet in open verbinding staan met de aangrenzende sloot.
- Maai de slootkant en het gras rond de poel één keer per jaar bij voorkeur in augustus of later want amfibieën zijn ook landdieren die graag foerageren en beschutting zoeken in de strook hoge begroeiing rondom de poel. Dit maaieregime stimuleert ook de groei van de rietorchis (zaadzetting). Laat na het maaien het maaisel een week liggen.

voordat het afgevoerd wordt. Zaad van orchideeën kan dan uit het maaisel vallen. Orchideeën zijn planten die slecht bestand zijn tegen betreding. Probeer daarom het betreden van de oevers zo veel mogelijk te beperken.

- Voer bij het onderhoud van de rest van de (hogere) vegetatie rond en bij de paddenpoel nooit alle werkzaamheden in één jaar uit. Doe dit gefaseerd. Maai/snoei/verwijder bijvoorbeeld nooit meer dan 1/3 tot maximaal 1/2 deel van de vegetatie op het eiland in één jaar. Doe dit aan het eind van de winter of in september/oktober.
- Hoe vaak een paddenpoel uitgebaggerd moet worden is afhankelijk van het tempo van verlanding. Verwijder zo veel mogelijk dominante en snel uitdijende planten zoals riet, harig wilgenroosje en egelskop in de poel. Het is raadzaam om deze volledig proberen te verwijderen uit de poel, omdat dit het onderhoud vergemakkelijkt en soortenrijkdom kan bevorderen.
- Diepe en ondiepe gedeeltes (de zgn. dras- en plasbermen) moeten in stand worden gehouden. Een goede paddenpoel of een flink ondiep gedeelte dat goed door de zon beschenen kan worden.
- Schoon de poel nooit in één keer maar in delen, verspreid over enkele jaren. Schoon nooit meer dan de helft in één jaar.
- Schoon in de periode half september tot eind oktober: de periode voor de winterslaap. In deze periode zijn er de minste volwassen amfibieën in het water.
- Zorg dat het wateroppervlak nooit voor meer dan 70% bedekt is met waterplanten behalve als gekozen is voor bijzondere vegetatie als krabbenscheer om een biotoop voor de groene glazenwasser (libellensoort) te creëren.

Ecolint

De Boerenwetering loopt midden door het tuinpark. Het water en de oevers zijn onderdeel van het Ecolint van de gemeente Amsterdam en is onderdeel van de hoofdgroenstructuur van de stad. De stad typeert het als een Natte verbinding in de ecologische structuur. De natte ofwel oeververbinding is geschikt voor amfibieën en de ringslang.

Waternet is de beheerder van het water. Tot aan de beschoeiing is het tuinpark verantwoordelijk voor een natuurvriendelijk beheer. Op basis van deze afspraak is destijds door Waternet de herinrichting van de oevers van de boerenwetering gesubsidieerd.

Aan beide zijden van het water is een gevarieerde beplanting aangebracht met zoveel mogelijk inheemse wilde planten. Er is geen beschoeiing boven de waterlijn aanwezig. Er zijn dras-, plasoevers. Op diverse plekken overheerst gras. Voor de ringslang zijn diverse schuilplaatsen gecreëerd. Er staan diverse soorten wilgen en enkele bomen.

We streven naar het behoud en versterking van de natuurlijke en educatieve waarde en grote soortenrijkdom van het Ecolint langs de Boerenwetering. Er is sprake van een spanningsveld tussen de beschikbare tijd die ingezet kan worden en gewenst is. Keuzes zullen worden gemaakt, soms ten koste van de soortenrijkdom. Omdat het onderhoud van deze oevers om affiniteit met intensief natuurlijk tuinieren, en daarom de nodige expertise vraagt, wordt voor het reguliere beheer van deze beheerseenheid gestreefd naar het inzetten van vaste beheermedewerkers. Het verrichten voor grotere beheerwerkzaamheden zoals het uitgraven en weer op diepte brengen van plas- en drasbermen, wordt door andere tuinders tijdens het algemeen werk gedaan.

De oever van de spoorloot vanaf de Boerenwetering tot de slangenmuur dient meer geleidelijk over te gaan in het Ecolint, zodat het gebied meer een geheel gaat vormen. De beschoeiing is omlaag gebracht.

Boerenwetering

Ecolint

Paddenpoel

Slangenmuur en Kruidentuin

Naast het imkerhuisje is een slangenmuur gebouwd van zachte baksteen en kalkmortel. Hierin groeit muurbepanting. Door het kronkelend verloop van de muur en de aan- en afwezigheid van schaduw wordt hij op verschillende manieren door de zon opgewarmd. Dit zorgt voor het ontstaan van een afwisselend microklimaat. Het doel van het aanleggen van de muur is dat er zich op langere termijn spontaan muurplanten vestigen die op het moderne 'harde' metselwerk geen kans op overleven

hebben. Geïntegreerd in de muur zijn voorzieningen voor insecten en amfibieën en reptielen. Aan de voorkant en een gedeelte naast de muur is een kruidentuin met voornamelijk inheemse geneeskrachtige kruiden. Achter de muur is een ruige oever van de spoorloot.

Net zoals bij het Ecolint en de paddenpoel en de kruidentuin vraagt het beheer van de muur en gebied eromheen om expertise en affiniteit met natuurlijk tuinieren. Een vaste beheerder voor dit gebied is daarom belangrijk.

Bijlagen

- Werkkaarten algemeen groen:
Oud Hollandse boomgaard – siertuin – Ecolint – paddenpoel – speelweide – paden, bestratingen en waterwegen – natuurelementen t.b.v. fauna
- Werkkaart privé-tuinen
- Inrichting en beheer van de paddenpoel
- Inrichting en beheer van een broedhoop ringslang
- Beheer vormbomen – dakplataan – bolcatalpa - bolrobinia
- Inventarisatielijst van fruitbomen algemene ruimten
- Inventarisatielijst van bomen gehele tuinpark
- Lijst bijzondere flora en fauna
- Op een rijtje: een toegenomen rijkdom aan natuurwaarde op NLK